

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
AUDITO KOMITETAS
POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2025-10- Nr. 141-P-26
Vilnius

7. SVARSTYTA. Komiteto pasiūlymai po valstybinio audito ataskaitų „Valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimas“ ir „Dirbtinio intelekto valdymas viešajame sektoriuje“ svarstymo.

<...>

NUTARTA. Seimo Audito komiteto 2025 m. spalio 22 d. posėdyje išsamiai apsvarsčius valstybinio audito ataskaitose Nr. VAE-8 [„Valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimas“](#) (toliau – Ataskaita dėl konsolidavimo) ir Nr. VAE-9 [„Dirbtinio intelekto valdymas viešajame sektoriuje“](#) (toliau – Ataskaita dėl dirbtinio intelekto) pateiktus Valstybės kontrolės atliktų valstybinių auditų rezultatus ir išklausus posėdyje dalyvavusių institucijų atstovų informaciją, taip pat atkreipiant dėmesį:

Dėl Ekonomikos ir inovacijų ministerijos administracinės struktūros

1. valstybiniai auditoriai, atlikę auditą „Valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimas“, [pažymėjo](#), kad viešajam sektoriui reikalingų informacinių technologijų (toliau – IT) paslaugų centralizuotas teikimas yra neefektyvus, o audito „Dirbtinio intelekto valdymas viešajame sektoriuje“ rezultatai [parodė](#), kad nėra strateginės vizijos, kaip išnaudoti dirbtinio intelekto privalumus; stokojama praktinių metodinių gairių ir rizikos vertinimo rekomendacijų atsakingam technologijų diegimui; stringa esminių išteklių valdymas – nuo skaičiavimo pajėgumų planavimo iki duomenų ir kompetencijų užtikrinimo, taigi, kaip matyti, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos lyderystės šiose srityse yra nepakanka, o efektyviam bendram visų institucijų veiksmų koordinavimui būtina sutelkti pakankamus išteklius ir kompetencijas, *prašyti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos*:

1.1. stiprinti ministerijos administracinę struktūrą, užtikrinant pakankamą reikiamų kompetencijų, atsakomybių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimą informacinių išteklių, IT, skaitmeninimo ir dirbtinio intelekto politikos formavimo srityse, įdiegiant aiškius atsakomybės mechanizmus, efektyvias koordinavimo procedūras tarp skirtingų padalinių ir institucijų, skatinant tarpinstitucinį bendradarbiavimą, reikalingų priemonių planavimą ir įgyvendinimą, nuoseklų monitoringą bei pasiektų rezultatų vertinimą.

1.2. iki 2025 m. gruodžio 12 d. informuoti Seimo Audito komitetą apie šio protokolinio nutarimo 1.1 punkto įgyvendinimą arba jo įgyvendinimo eigą ir pateikti kitą su šiuo klausimu susijusią aktualią informaciją.

Dėl dirbtinio intelekto gamyklos „LitAI“ veiklos kryptių

2. <...>

Dėl teisinio reguliavimo poreikio

3. <...>

Dėl Dirbtinio intelekto konsultacijų centro

4. <...>

Dėl centralizuotai teikiamų IT paslaugų finansavimo modelio

5. Atlikto audito rezultatai Ataskaitoje dėl konsolidavimo rodo, kad nepaisant 2015–2024 m. laikotarpiu IT infrastruktūros sukūrimui ir centralizuotam IT paslaugų teikimui panaudotų 100 mln. Eur, planuotas centralizuotai teikiamų IT paslaugų finansavimo modelis nebuvo įgyvendintas. Dėl to dalis institucijų toliau savarankiškai planuoja ir patiria išlaidas IT paslaugoms įsigyti, nepaisant to, kad šias paslaugas centralizuotai teikia Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūros (toliau – VSSA), taip dubliuodamos funkcijas ir išteklius. Tokia ydinga praktika lemia, kad valstybės biudžeto asignavimai naudojami neefektyviai ir neracionaliai, o sukurtos infrastruktūros potencialas išnaudojamas tik iš dalies, *raginti Ekonomikos ir inovacijų ministeriją*:

5.1. naujai rengiamame centralizuotai teikiamų IT paslaugų finansavimo modelyje įtvirtinti:

a) poveikio priemonių mechanizmą paslaugų gavėjams, kurie be pagrįstos priežasties nesinaudoja arba vangiai naudojami centralizuotai teikiamomis IT paslaugomis ir (ar) IT infrastruktūra, savarankiškai planuodami ir patirdami išlaidas šioms paslaugoms ir (ar) infrastruktūrai įsigyti;

b) prievolę paslaugų gavėjams tiesiogiai atsiskaityti su VSSA už jos suteiktas IT paslaugas ir (ar) naudojamą IT infrastruktūrą.

5.2. Parengti veiksmų planą centralizuotai teikiamų IT paslaugų finansavimo modeliui sukurti, jame detalizuojant šio modelio rengimo etapus, jų įgyvendinimo grafiką, atsakingus subjektus, kitą reikalingą informaciją ir iki 2025 m. gruodžio 12 d. pateikti šį veiksmų planą Seimo Audito komitetui.

5.3. Iki 2026 m. rugsėjo 10 d. Seimo Audito komitetui pateikti informaciją apie šio protokolinio nutarimo 5.1 punkte nurodyto finansavimo modelio rengimo eigą (detalizuojant atliktus veiksmus, reikalingus tikslinti teisės aktus ir kt.).

Dėl IT infrastruktūros ir paslaugų konsolidavimo proceso

6. Ataskaitoje dėl konsolidavimo konstatuota, kad valstybės mastu nėra galimybių objektyviai įvertinti konsolidavimo proceso naudos, nes nenustatyta, kokia apimtimi turėtų būtų naudojamos centralizuotai teikiamomis IT paslaugomis ir kiek sutaupoma valstybės biudžeto asignavimų, *raginti Ekonomikos ir inovacijų ministeriją* užtikrinti, kad nuo 2026 m. sausio 1 d., periodiškai, remiantis aiškiai apibrėžtais rodikliais, būtų pradėta vertinti konsolidavimo proceso nauda ir efektas, ir iki 2026 m. kovo 27 d. informuoti Seimo Audito komitetą apie šio vertinimo eigą arba pasirengimą jam vykdyti.

7. Pagal VSSA duomenis sutartis dėl centralizuotai teikiamų IT paslaugų teikimo delsia pasirašyti dalis institucijų, o tai kelia riziką dėl vieno iš plano „[Naujos kartos Lietuva](#)“ reformos „Valstybės informacinių technologijų valdymo pertvarka“ rodiklio – iki 2026 m. III ketv. 100 % valstybės institucijų ir įstaigų, kurios yra įtrauktos į Valstybės institucijų ir įstaigų, gaunančių centralizuotai teikiamas informacinių technologijų paslaugas, [sąrašą](#), naudojasi konsoliduotomis IT paslaugomis – įgyvendinimo laiku:

7.1. *raginti Vidaus reikalų ministeriją* pasirašyti sutartis su VSSA dėl centralizuotai teikiamų IT paslaugų, taip pat *prašyti ministerijos* raginti šešias jai pavaldžias institucijas kuo greičiau sudaryti tokias sutartis su VSSA;

7.2. *raginti Generalinę prokuratūrą* nedelsti ir pasirašyti sutartis su VSSA dėl centralizuotai teikiamų IT paslaugų;

7.3. *prašyti Vidaus reikalų ministerijos ir Generalinės prokuratūros* iki 2025 m. gruodžio 12 d. informuoti Seimo Audito komitetą atitinkamai apie šio protokolinio nutarimo 7.1 ir 7.2 punktų įgyvendinimą.

8. Ataskaitoje dėl konsolidavimo auditoriai nurodė, kad VSSA nevertina priežasčių, kodėl paslaugų gavėjai nesinaudoja centralizuotai teikiamomis IT paslaugomis arba naudojami tik dalimi jų; be kita ko, kai kuriose institucijose paslaugas teikia pačios institucijos IT specialistai arba šios

paslaugos įsigyjamoms iš išorės teikėjų viešųjų pirkimų būdu, kaip ir prieš prasidedant konsolidavimo procesui, *prašyti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos*:

8.1. *pavesti VSSA atlikti analizę joje:*

a) detalizuojant 2025 m. patirtas sąnaudas IT infrastruktūrai įsigyti, palaikyti ir IT paslaugoms teikti, taip pat nurodant tuo pačiu laikotarpiu gautus valstybės biudžeto asignavimus šioms funkcijoms atlikti;

b) palyginant (palyginimui atrinktas paslaugas pagrįsti) 2025 m. VSSA centralizuotai teiktų IT paslaugų įkainius su analogiškų paslaugų teikimo įkainiais rinkoje;

c) identifikuojant priežastis, dėl kurių:

- IT paslaugų gavėjai nesinaudoja centralizuotai teikiamomis IT paslaugomis arba naudojami tik dalimi jų;

- kai kuriose institucijose paslaugas teikia pačios institucijos IT specialistai arba paslaugos įsigyjamoms iš išorės teikėjų viešųjų pirkimų būdu, kaip ir prieš prasidedant konsolidavimo procesui;

d) išanalizuojant, kiek 2025 m. centralizuotai teikiamos IT paslaugos atitiko pagrįstus IT paslaugų gavėjų poreikius;

e) įvertinant rizikas ir naudą teisės aktuose įtvirtinti nuostatą, pagal kurią IT paslaugų gavėjai, prieš įsigydamiesi reikiamą IT paslaugą ar IT infrastruktūrą Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka, privalomai gautų iš VSSA patvirtinimą, kad ji planuojamą įsigyti IT paslaugą neteikia ir (ar) reikiamos IT infrastruktūros neturi;

f) pateikiant kitą su šiuo klausimu susijusią aktualią informaciją.

8.2. Šio protokolinio nutarimo 8.1 punkte atliktos analizės pagrindu, pasitelkiant VSSA ir kitas atitinkamas atsakingas institucijas, parengti priemonių planą (detalizuojant priemonių realizavimo terminus), skirtą centralizuotai teikiamų IT paslaugų prieinamumui didinti ir jų sklaidai stiprinti.

8.3. Iki 2026 m. kovo 27 d. Seimo Audito komitetui pateikti šio protokolinio nutarimo 8.1 punkte nurodytos analizės rezultatus ir 8.2 punkte minimą priemonių planą.

Dėl valstybės biudžeto asignavimų

9. Auditoriai Ataskaitoje dėl konsolidavimo konstatavo, kad 42 proc. (5 iš 12) vertintų VSSA centralizuotai teikiamų IT paslaugų 2024 m. pabaigoje naudojosi mažiau nei 15 proc. atrinktų institucijų, kurioms šios paslaugos buvo reikalingos. Be kita ko, nustatyta, kad 33 proc. (17 iš 52) auditorių atrinktų IT paslaugų gavėjų viešųjų pirkimų būdu įsigijo bent vieną IT paslaugą, kurią centralizuotai teikia VSSA. Tai rodo, kad dalis institucijų patiria IT išlaidas, dėl ko valstybės biudžeto asignavimai naudojami netaupiai ir neracionaliai, *rekomenduoti Seimo Biudžeto ir finansų komitetui*, svarstant 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektą Nr. [XVP-851](#) papildomai įvertinti siūlymus / prašymus skirti papildomą finansavimą tarnybinių stočių, programinės įrangos ar kitų IT paslaugų teikimui institucijoms, įtrauktoms į Valstybės institucijų ir įstaigų, gaunančių centralizuotai teikiamas IT paslaugas, [sąrašą](#), įpareigojant šias institucijas naudotis VSSA centralizuotai teikiamomis IT paslaugomis ir (ar) IT infrastruktūra, išskyrus tuos atvejus, kai VSSA negali suteikti IT paslaugų.

Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš – 0, susilaikė – 0.

Posėdžio pirmininkas

Artūras Skardžius

Posėdžio sekretorė

Neringa Gedrimė